

Co jsou běžné reakce a co máme sledovat?

Běžné místní a celkové reakce po očkování uvádějí dvě následující tabulky (tab. 6 a 7). Rodiče očkovaného dítěte nebo očkováný člověk by měl vždy upozornět, pokud se začnou objevovat nějaké silnější reakce organismu nebo se velmi rychle rozvíjejí. V takových případech by se očkováný určitě měl nechat prohlédnout od lékaře. Je také třeba vzít s sebou zprávu o očkování. Nesmí chybět datum podání a typ očkovací látky.

Tab. 6. Kategorie nejčastějších místních reakcí po očkování

Typ reakce	žádná	mírná	středně těžká	těžká
zarudnutí	0 mm	0–25 mm	26–50 mm	51 mm a více
otok	0 mm	0–25 mm	26–50 mm	51 mm a více
bolest v místě vpichu	0 (bez bolesti)	1 (bolest na dotek)	2 (bolest při pohybu končetiny)	3 (spontánní bolest)

Poznámka: fyziologická reakce = běžná reakce organismu na očkování

Tab. 7. Kategorie nejčastějších celkových reakcí po očkování

Typ reakce	žádná	mírná	středně těžká	těžká
tělesná teplota	do 37,4 °C	37,5–38,0 °C	38,1–39,0 °C	39,1 °C a více
únava bolest hlavy bolest svalů bolest kloubů trávicí potíže	žádná celková reakce se po očkování neobjevila	reakce je jednoduše tolerována a očkováný člověk může dělat běžné aktivity, na tyto potíže se léky neužívají	reakce je hůře tolerována a u očkovaného člověka může částečně narušit konání běžných denních aktivit, ke zlepšení stavu se mohou užívat léky	reakce je těžko tolerovaná a u očkovaného znemožňuje vykonávání běžných denních aktivit, k nápravě potíží se vždy užívají léky, očkováný člověk kvůli reakci vyhledá lékaře

Poznámka: fyziologická reakce = běžná reakce organismu na očkování

Při jaké reakci máme už vyhledat lékařskou pomoc?

Lékařskou pomoc je nutné vyhledat, pokud se objeví závažné fyziologické reakce včetně neurologických. Jde o reakce organismu, které jsou ovšem vystupňované a hraničí s nějakým vážnějším zdravotním problémem. Může to být horečka přes 40 °C, neutišitelný pláč dítěte trvající několik hodin, zarudnutí a otok v místě vpichu s průměrem přes deset centimetrů, přechodné obrny, křeče nebo krátkodobé stavy bezvědomí. Lékaře je nutné vyhledat, pokud se vážné potíže rozvíjejí velmi rychle. To znamená, že se během dvou tří hodin po očkování objeví teplota okolo 39 °C a vyšší a je nutné vzít léky, ale ani potom není nemocnému lépe. K závažné fyziologické reakci dochází proto, že imunitní systém reaguje nepřiměřeně, nicméně ještě v normě. Při každé takové reakci je třeba rozhodnout, zda se má pokračovat v očkování dalšími dávkami vakcíny, eventuálně se současným podáním léků, které snižují reakci na očkování. Závažná fyziologická reakce není vzácná u malých dětí, zejména při podání celobuněčné očkovací látky proti dávivému kašli. V tomto případě je možné pokračovat v očkování, musí se však použít nebuněčná (acelulární) očkovací látka proti dávivému kašli. Mezi závažné fyziologické reakce patří i neurologické reakce, například obrny. Musí mít však přechodný charakter a po jejich odeznění nedojde k trvalému poškození periferního ani centrálního nervového systému. Každé podezření na alergickou reakci po očkování se musí brát vážně a do doby jejího potvrzení či vyvrácení je nutné brát ji jako kontraindikaci očkování.